

Nummer : 13-01.2016

Onderwerp : Beheer begraafplaatsen

Korte inhoud : Beheer begraafplaatsen
---------------------------------------

Uithuizen, 17 december 2015.

AAN DE RAAD.

#### Inleiding

De najaarsstorm van 2013 heeft laten zien dat er nog veel open einden zijn als het gaat om eigendom, beheer, onderhoud en inrichting van onze begraafplaatsen. De situatie rondom eigendom en onderhoud is ingewikkeld, vanwege de verschillende onderhoudstermijnen waar wij mee te maken hebben als gevolg van eerdere herindelingen. Daarnaast is er onduidelijkheid over wie nu welk beheer moet doen op welk tijdstip. Verder leven er bij de verschillende dorpen allerlei vragen over inrichting van de begraafplaatsen en de gewijzigde wensen van nabestaanden op dit vlak. Dit alles vraagt om een duidelijk plan rondom deze onderwerpen en een visie op het beheer voor de toekomst.

#### Beleidskaders

Als gemeente hebben wij een Verordening lijkbezorgingsrechten. Deze verordening wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld door de Raad. De verordening gaat over de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten.

Naast deze verordening is er in 2006 door u een notitie vastgesteld waarin richting wordt gegeven voor de toekomst van het gemeentelijk begraafplaatsenbeleid (zie bijlage). Hierin zijn de volgende onderwerpen nader uitgewerkt:

- Hoe gaan we om met de beperkte ruimte op begraafplaatsen?;
- Hoe zorgen we dat we meer kostendekkend werken?;
- Hoe gaan we om met onderhoud en schoonhouden van graven?;
- Wat doen we met het cultuurhistorisch aspect van een groot aantal graven?;
- Welke vragen en verzoeken liggen er nog meer en hoe willen we met deze wensen omgaan?

Deze vragen hebben geleid tot de volgende vastgestelde beleidskaders:

- Alleen grafstenen ruimen wanneer dit vanuit beheertechnische overwegingen wenselijk is en voorlopig niet over te gaan tot het ruimen van een graf;
- De begraafplaats van Oosternieland niet meer uit te breiden en tevens een onderzoek te doen naar uitbreidingsmogelijkheden dan wel alternatieven voor de begraafplaats in Uithuizermeeden;
- Niet meer het eeuwigdurende grafrecht aan te bieden maar graven alleen nog aan te bieden voor 30 jaar en de mogelijkheid te bieden om dit steeds te verlengen met 10 jaar. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de kosten voor een grafrecht voor 30 jaar € 600 bedragen (het huidige tarief voor eeuwigdurend) en voor verlenging per 10 jaar € 200;

- Alleen nog graven uit te geven bij directe begraving. Verwerven van een dubbel graf voor samenwonenden is mogelijk;
- De kosten van verwerven van een graf niet verder te verhogen. D.w.z. de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren;
- Om op korte termijn meer kostendekkend te kunnen werken worden de begraafrechten nu reeds verhoogd naar € 550 en de komende twee jaar de reeds afgesproken verhoging van 25% door te voeren en vervolgens de normale jaarlijkse verhoging te hanteren;
- Een nieuwe verordening te maken met daarin heldere omschrijvingen van definities en daarop de legesverordening en beschikkingen aanpassen;
- Het onderdeel afkoop onderhoud niet meer aan te bieden. De opbrengsten van het afkopen van het onderdeel schoonhouden niet meer in de voorziening afkoopgraven storten, maar hier een andere oplossing voor te zoeken;
- Een inventarisatie te maken van de onderhoudsstaat van de graven welke bij de gemeente in onderhoud zijn gebracht. Daarna een berekening te maken ten behoeve van de financiële dekking en een deel van de voorziening "afkoopsom graven" in te zetten om graven op te knappen. De jaarlijkse rente van de voorziening toevoegen aan de voorziening wegens aanpassing van de contante waarde;
- In de nieuwe verordening uitvoering te geven aan het beleid rond aanschrijven van nabestaanden bij verval, beschadiging of dreigende beschadiging en het ruimen van grafmonumenten;
- Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om op een nader te bepalen begraafplaats vrijwilligers in te zetten voor het zoveel mogelijk herstellen van graven en daarbij tevens kijken naar de mogelijkheden van inzet van uitkeringsgerechtigden. Hiervoor op zoek te gaan naar subsidiemogelijkheden;
- De beheersverordening uit te breiden met de begripsomschrijving 'strooiveld'. Op begraafplaatsen een gedeelte als permanent terrein aanwijzen waar as verstrooid kan worden. De nadere regels voor de graven, asbezorging en grafbedekkingen dienen hierop vervolgens aangepast te worden.

De nadere uitwerking van de vastgestelde beleidskader uit de notitie van 2006 zijn verwerkt in een verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Eemsmond uit 2006. Een aantal beleidskaders gaan over het inventariseren en onderzoeken en zijn niet verwerkt in de verordening. Het gaat om de volgende twee kaders:

- Een inventarisatie te maken van de onderhoudsstaat van de graven welke bij de gemeente in onderhoud zijn gebracht. Daarna een berekening te maken ten behoeve van de financiële dekking en een deel van de voorziening "afkoopsom graven" in te zetten om graven op te knappen. De jaarlijkse rente van de voorziening toevoegen aan de voorziening wegens aanpassing van de contante waarde;
- Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om op een nader te bepalen begraafplaats vrijwilligers in te zetten voor het zoveel mogelijk herstellen van graven en daarbij tevens kijken naar de mogelijkheden van inzet van uitkeringsgerechtigden. Hiervoor op zoek te gaan naar subsidiemogelijkheden.

De niet nader uitgewerkte kaders gaan vooral over het beheer van de begraafplaatsen. Het is de afgelopen jaren gebleken dat inventariseren van de verschillende gegevens een zeer tijdrovende klus is. Op dit moment zijn veel gegevens op orde, maar dient er nog een slag gemaakt te worden. Daarnaast heeft de

tijd ons ingehaald voor wat betreft digitalisering en is het digitaal beschikbaar krijgen van de informatie van essentieel belang voor goede interpretatie en vergelijking van gegevens.

Op dit moment heeft onderzoek naar inzet van vrijwilligers of uitkeringsgerechtigden voor onderhoud van de begraafplaatsen of grafstenen nog niet geleid tot daadwerkelijk inzet van deze groepen. Wellicht dat huidige ontwikkelingen op het vlak van inzet van uitkeringsgerechtigden en de kerntakendiscussie een ander licht kunnen werpen op dit onderzoek en weer mogelijkheden bieden.

#### Wat speelt er anno 2015 nog meer?

In de huidige maatschappelijke context is meer aandacht gekomen voor crematie ten opzichte van begraven. De afgelopen jaren zijn wij hier al steeds meer in mee gegaan (zie de urnenmuren in Warffum en Uithuizen), maar er is hier nog geen eenduidig uitgangspunt voor geformuleerd. De afgelopen jaren wordt de vraag vanuit de andere dorpen naar urnenmuren groter. Het vooraf beschikbaar stellen van een urnenmuur is wenselijk, echter de kosten hiervan kunnen niet gedekt worden uit de reguliere middelen. Gezien de urnenmuren langzaam gevuld zullen worden, is er een optie mogelijk met voorfinanciering van dergelijke urnenmuren als hier vraag naar is. Hierbij komt dan jaarlijks een bedrag terug richting gemeente voor 'afbetaling' van de urnenmuur.

Naast de vraag naar urnenmuren is de vraag over de beschikbaarheid van ruimte aan de orde. In 2006 is al geconstateerd dat er ruimtegebrek is op bepaalde begraafplaatsen. Een nieuwe inventarisatie voor alle begraafplaatsen over beschikbare ruimte in de toekomst is noodzakelijk om eventueel ruimtelijk hier invulling aan te gaan geven.

#### Wat moet er allemaal gebeuren?

- Opstellen beheerplan. Hier worden beheer en onderhoudskwesties (inclusief ruimtebeslag) nader uitgewerkt. Verwachting is dat hier nog extra budget nodig zal zijn voor het op orde brengen van het noodzakelijke onderhoud;
- Op orde hebben van alle gegevens. Gegevens moeten gedigitaliseerd worden;
- Voorfinanciering van urnenmuren. Voldoen aan de vraag uit de dorpen voor ruimte voor urnenmuren.

#### Hoe willen we dit dekken?

Als dekking stellen wij voor om de huidige Reserve Afkoopsom Graven in te zetten. De inzet van deze reserve is in 2006 al door de Raad vastgesteld. Echter, in afwachting van de inventarisatie van de onderhoudstoestand van de graven, is hier tot op dit moment verder geen invulling aan gegeven. De Reserve is op dit moment bijna € 500.000 groot. Voorgesteld wordt om de huidige Reserve in te zetten voor:

1. dekking van het opstellen van een beheerplan en de digitalisering van de gegevens. Het benodigde bedrag is naar schatting € 70.000;
2. het doteren in een nog in te stellen Onderhoudsvoorziening. Op basis van de uitkomsten van het beheerplan, zullen de kosten van het uitvoeren van dit beheerplan vanuit deze Onderhoudsvoorziening worden gedekt. Dergelijke kosten zullen onder andere bestaan uit grafonderhoud, drainage, omvormen en ander noodzakelijk beheer en onderhoud.

Ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten (ongeveer € 650 per jaar) die voortkomen uit de aanschaf van vier urnenmuren (€ 15.560) wordt voorgesteld deze kosten te dekken uit de inkomsten uit de afkoopsommen die ont-

vangen worden voor de plaatsing van urnen in de betreffende muren. De afschrijvingstermijn van 25 jaren wordt gehanteerd. Bij het plaatsen van 2 urnen per jaar zal er voldoende dekking zijn voor de kapitaalslasten.

#### Voorstel

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met:

- het digitaliseren van gegevens rondom begraven, het opstellen van een beheerplan en de kosten hiervoor van € 70.000 te dekken uit de Reserve afkoopsom graven;
- het restant van de Reserve afkoopsom graven voorlopig beschikbaar houden voor de in te stellen Onderhoudsvoorziening, waarvan de hoogte op basis van de uitkomsten van het beheerplan inzichtelijk zal worden (de omzetting van reserve naar voorziening zal t.z.t. afzonderlijk aan de raad worden voorgesteld);
- het investeren in de aanschaf van urnenmuren, hiervoor het krediet van € 15.560 beschikbaar te stellen en de structurele kapitaallasten van dit krediet (€ 650) te dekken vanuit de inkomsten voor afkoopsommen.

Burgemeester en wethouders  
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris